

Verslag van de bijeenkomst van de NL-EITI multi-stakeholder groep (MSG) dd. 28 oktober 2020.

Aanwezig: Naast de voorzitter en de coördinator zijn alle geledingen vertegenwoordigd.
Het quorum is aanwezig.

1. Welkom en opening door de voorzitter

De voorzitter heet iedereen welkom en stelt de agenda vast. De vergadering gaat akkoord met de agenda. Omdat de vertegenwoordiger van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) de vergadering na de pauze moet verlaten, wordt besloten om agendapunt 5 voor de pauze te bespreken.

De voorzitter heet in het bijzonder Lousewies van der Laan welkom. Zij is per 1 oktober 2020 Algemeen Directeur van Transparency International Nederland en neemt als waarnemer deel aan de vergadering om kennis te maken met het NL-EITI en de NL-EITI MSG.

EZK informeert de vergadering dat – naar aanleiding van het gesprek dat onlangs heeft plaatsgevonden met de DG van EZK, en daarna met RVO – de opdracht van EZK aan RVO m.b.t. het NL-EITI Secretariaat in 2021 zal worden uitgebreid. Dit houdt in dat het NL-EITI Secretariaat in 2021 wordt uitgebreid met een extra medewerker die de coördinator gaat ondersteunen bij het beter ontsluiten van de informatie en data uit het NL-EITI rapport door o.a. het bouwen van een nieuwe NL-EITI website, inclusief Open Data.

2. Reconciliatie en aanbevelingen BDO 2018

BDO heeft de resultaten van de reconciliatie van betaalstromen van olie- en gasbedrijven aan de Nederlandse overheid in 2018 gepresenteerd. Hierbij zijn zowel de resultaten van de reconciliatie als de aanbevelingen van BDO met de vergadering besproken. De vergadering is tevreden over de samenwerking met BDO en het werk dat dit bureau in het kader van de reconciliatie voor 2018 heeft verzet.

De belangrijkste onderdelen van de reconciliatie van 2018 zijn:

- De materialiteitsdrempel voor de reconciliatiescope is ingesteld op Euro 100,000,- en wordt toegepast op elk soort betaling op het niveau van het bedrijf of de fiscale eenheid;
- De door de meegewogen bedrijven gerapporteerde betalingen aan de Belastingdienst bedragen 85% van de relevante betalingen uit de sector die de Belastingdienst heeft ontvangen. Hieruit blijkt dat het EITI-rapport betrekking heeft op alle belangrijke operators en op nagenoeg alle inkomsten die geïdentificeerd en gegeneerd zijn in de Nederlandse olie- en gassector;
- BDO heeft van 17 bedrijven (of groepen) en 2 overheidsinstanties gegevens ontvangen. De 17 bedrijven bestaan uit alle NOGEP-leden, 1 niet NOGEP-lid, EBN en 2 gastransport bedrijven. De 2 overheidsinstanties zijn EZK en de Belastingdienst. Het resterende verschil van EUR 1,001,685,- ligt onder de door de NL-EITI MSG vastgestelde acceptabele foutmarge van 1%. BDO concludeert op basis hiervan dat dit resterende, onverklaarde verschil niet materieel is.
- Waar mogelijk zijn in de reconciliatie rapportages per project (in dit geval een veld of vergunning) opgenomen.

De volgende zaken dienen te worden aangepast in hoofdstuk 5 van het NL-EITI rapport 2018:

- Het resterende verschil zit met name in het oppervlakterecht dat de NAM in 2018 aan EZK heeft betaald en de retributies die de E&P-bedrijven betalen aan EZK. Gekeken zal worden of dit verschil nader gereconcilieerd kunnen worden. Tevens zal EZK de templates opleveren aan BDO;
- In de cijfers van zowel de Belastingdienst als TAQA zitten ook gegevens van opslagfaciliteiten zoals PGI en EBN Capital. Deze vallen niet onder de EITI standaard. BDO dient te kijken of dit wel of niet meegenomen wordt.
- De ontvangsten van 'GasTerra' en 'andere klanten van EBN' in tabel 13 ('Ontvangsten EBN uit de verkoop van koolwaterstoffen en betalingen kosten en capex in 2018') dienen nader te worden uitgelegd;
- BDO zal nagaan of de resterende ondertekende templates naar BDO gestuurd kunnen worden.

- Hiernaast vraagt de vergadering aan BDO of de cijfers in het rapport afgerond kunnen worden op 1000 of miljoenen om de tekst leesbaarder te maken.
- En de maatschappelijke organisaties vragen aan EBN of er naast de door GasTerra betaalde totalen ook een tabel opgenomen kan worden met de hoeveelheid gas in natura die per bedrijf als staatsdeel is geleverd. De voorzitter vraagt de coördinator om dit laatste punt met EBN op te nemen.

- EZK is in goed gesprek met de zoutindustrie inzake hun deelname aan het NL-EITI rapport. Echter, gezien de complexe en langdurige besluitvormingsprocedures binnen de verschillende zoutbedrijven met hoofdkantoren in het buitenland, is het voor 2018 niet haalbaar om de betaalstromen voor deze industrie te reconciliëren. Daarom heeft de vergadering besloten om voor de zoutindustrie het totale bedrag aan ontvangsten van EZK en de Belastingdienst in het rapport op te nemen.

De voorzitter vraagt de coördinator om na bovengenoemde aanpassingen, het concept rapport naar de MSG-leden te sturen voor raadpleging met hun leden cq. achterban.

Naast de reconciliatie presenteert BDO een follow-up van de aanbevelingen 2017. Voor de oefening 2018 heeft BDO twee nieuwe aanbevelingen toegevoegd. Het betreft hier de genderbalans in de vertegenwoordiging van de MSG, en het vergroten van de deelname en de betrokkenheid van bedrijven aan/bij het EITI-rapportageproces.

3. Verslag MSG-vergadering dd. 23 september 2020 incl. besluitenlijst en actiepunten

- De vergadering keurt het verslag van de MSG-vergadering van 23 september 2020 goed.
- Er zijn geen vragen of opmerkingen n.a.v. het verslag.

N.a.v. de actielijst:

- De meeste actiepunten zijn uitgevoerd en kunnen van de lijst worden gehaald. Het betreft hier de voorgenomen wijzigingen in het concept rapport 2018, het bespreken van de reconciliatie en aanbevelingen van BDO 2018, het vaststellen van de prioriteiten in 2021 en het goedkeuren van het concept communicatieplan, inclusief kernboodschappen en Q&As;
- Het beschikbaar stellen van Open Data bestanden van het 1^e NL-EITI rapport 2017 op de NL-EITI website, inclusief het vaststellen van de Open Data strategie, worden uitgesteld tot volgend jaar en meegenomen in de ontwikkeling van de nieuwe NL-EITI website;
- De aanpassing van het huishoudelijk reglement van de NL-EITI MSG alsmede het besluit van de NL-EIT MSG op welke manier zij haar 2^e NL-EITI rapport 2018 wil laten valideren worden besproken in de volgende MSG vergadering;
- De digitale nieuwsbrief van de civil society leden, het updaten van de verslagen van de NL-EITI MSG vergaderingen en het systematisch ontsluiten van de rapportage van betalingen aan overheden bij de KvK blijven op de actielijst staan.

5. Ambities van de MSG en wat er nodig is om die te realiseren

Het doel van dit agendapunt is om in de MSG te bespreken wat voor de komende jaren de ambities zijn. En -ook met de opdrachtgever- te bespreken hoe die ambities kunnen worden gerealiseerd.

De afgelopen weken heeft de benoemingscommissie voor een (nieuwe) voorzitter twee keer met de voorzitter gesproken over zijn overwegingen om het voorzitterschap na het komende jaar te beëindigen. Uit deze gesprekken is gebleken dat het profiel van de voorzitter nauw samenhangt met de ambitie van de MSG. Vragen die hierbij spelen zijn: wat levert de tijd die in het werk van de MSG wordt gestopt op? Ligt de focus op het jaarlijks rapporteren van een rapport? Of wil de MSG meer energie steken in het leveren van een bijdrage aan het maatschappelijke debat? Met name dat laatste wordt door de maatschappelijke organisaties als de moeite waard gezien.

De bottom-line is dat moet worden voldaan aan de EITI 'requirements', zoals die zijn vastgelegd in de EITI Standaard. In de eerste plaats gaat het dan om het jaarlijks publiceren van een rapport over (kortweg) de cijfers en de ontwikkelingen in de sector en de regelgeving. De MSG heeft dit jaar al verder willen gaan, door die ontwikkelingen te plaatsen in de context van maatschappelijke vraagstukken, zoals de energietransitie. Een volgende stap in het kader van de 'requirements' zou zijn om meer focus te leggen op de communicatie over het rapport en het entameren van het maatschappelijke debat. Zo zou bijvoorbeeld een website kunnen worden ontwikkeld, die een portal vormt tot de relevante informatie, en kan worden nagedacht over mogelijke vormen van publiek debat, ook in corona-tijden.

EZK bevestigt nogmaals de uitbreiding van de opdracht aan RVO met als doel het proces zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Voor EZK is het belangrijk dat er transparantie is rond de waardeketen, inclusief de cijfers, van de delfstoffenindustrie in Nederland, en dat het verhaal goed verteld wordt. Wat EZK betreft is het hoofddoel in 2021 om de informatie uit het NL-EITI rapport zo goed mogelijk te ontsluiten / toegankelijk te maken middels een goede nieuw te bouwen NL-EITI website, inclusief Open Data. Daarna kan de bijdrage aan het maatschappelijk debat nader worden ingevuld waarbij er verwezen kan worden naar de NL-EITI website en andere relevante websites. De overheidsgeledingen zien dit als een stapsgewijs proces.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken voegt toe dat een zelfde discussie speelt binnen het EITI Internationaal en dan met name de manier waarop het EITI in de toekomst om wil gaan met de energietransitie die ook de delfstoffenindustrie raakt.

De industrie is van mening dat de MSG ervoor moet waken een te grote broek aan te trekken. Er zijn reeds veel organisaties die zich met de energietransitie bezig houden. De MSG zou moeten kijken bij welke initiatieven ze kan aanhaken, en er voor moeten waken niet teveel zelf te willen doen. De sector zit momenteel in zwaar weer. Als gevolg van de coronacrisis, lage olie prijzen e.d. ligt de focus van de industrie op overeind blijven / het hoofd boven water houden. Er vallen momenteel veel ontslagen. Er is bezorgdheid dat het EITI te groot wordt, de focus zou vooralsnog moeten liggen op hetgeen de EITI standaard voorschrijft.

De focus moet liggen op meer efficiency: automatisering van processen en de toegankelijkheid van de informatie. En kijken hoe de informatie kan bijdragen aan het maatschappelijk debat.

De maatschappelijke organisaties zien drie onderdelen in het proces: 1) de juiste informatie verzamelen en uitdragen, 2) een heldere toegang tot de informatie bieden; en 3) bijdragen aan het maatschappelijke debat. Wat de maatschappelijke organisaties is de MSG voor wat betreft het eerste punt al met vlag en wimpel geslaagd. Wat de twee andere punten betreft, zou er voor zo laag mogelijke kosten verbetering doorgevoerd moeten worden.

De vraag hierbij is dan hoe de MSG beide punten wil invullen? Het tweede punt kan door middel van het bouwen van een goede website. Het derde punt verdient meer aandacht en discussie van de MSG. Een vraag hierbij is ook of de MSG een debat zelf wil voeren, of wil ze aanhaken bij bestaande initiatieven, bv. inzake de energietransitie? Afhankelijk van het thema van het debat en nadere invulling van de MSG hiervan is het in de toekomst ook de vraag of de huidige MSG hiervoor de juiste vertegenwoordiging / expertise heeft?

De vergadering gaat akkoord met het bouwen (en lanceren) van een nieuwe NL-EITI website in 2021. De manier waarop het NL-EITI uiteindelijk concreet wil bijdragen aan het maatschappelijk debat zal in 2021 nader moeten worden uitgewerkt. Als deze ambitie wordt waargemaakt, is de voorzitter bereid zijn voorzitterschap ook na 1 juni 2021 voort te zetten.

4. Derde concept NL-EITI rapport 2018

De vergadering is tevreden met het derde concept van het rapport. De meeste voorgenomen wijzigingen zoals besproken in de vorige MSG vergadering zijn verwerkt. De vergadering gaat tevens akkoord met het voorwoord en de management samenvatting.

De volgende actiepunten staan nog open:

- EZK is nog bezig met een redactieslag op § 2.2. Het naar voren blikken in dit stuk verdient nog afstemming bij EZK intern;
- EZK moet nog officieel goedkeuring krijgen van de zoutindustrie op de contextuele informatie over de zoutindustrie in het rapport;
- Nader uitzoeken hoe het zit met de evaluatie van de Gedragscode 'gaswinning kleine velden' (§ 3.3.).
- De coördinator, EZK en de Belastingdienst dienen nog na te gaan hoe de zoutindustrie in het rapport dient te worden opgenomen.
- Informatie over de Cie Mijnbouwschade (2020) opnemen in § 2.2.2..

Wat de planning betreft, het volgende:

- De coördinator zal beide stukken (de contextuele informatie en de finale hoofdstukken 5 en 6 van BDO) samenvoegen tot één rapport en naar de MSG leden sturen zodat zij het concept rapport kunnen delen met hun achterban;
- De coördinator laat het rapport redigeren in week 45 en 46 (2-10 november). Daarna gaat het naar de vormgever.
- Publicatie van het NL-EITI rapport 2018 staat vooralsnog gepland in december.

PAUZE

6. Communicatie Publicatie NL-EITI rapport 2018

De vergadering keurt het concept communicatieplan voor de publicatie van het 2^e NL-EITI rapport 2018, inclusief bijlagen (waaronder de aangepaste kernboodschappen), goed. Het plan zal zich vooralsnog richten op een persbericht, berichten op social media en een Kamerbrief van het ministerie van Buitenlandse Zaken en EZK t.b.v. de publicatie, alsmede het plaatsen van het rapport op de NL-EITI website.

De coördinator zal het plan hier op aanpassen en sturen naar de MSG leden zodat deze gedeeld kan worden met de communicatieafdelingen van de diverse geledingen.

Op de volgende MSG vergadering van december zal de tekst van het persbericht gedeeld worden met de MSG. Op verzoek van de maatschappelijke organisaties zal de overheid daarbij kijken of journalisten, alsmede kamerspecialisten, actief benaderd kunnen worden.

De vergadering discussieert vervolgens over de voorliggende voorstellen, inclusief prijsindicatie, voor het organiseren van een NL-EITI online event en het bouwen en onderhouden van een nieuwe NL-EITI website in 2021. Een online event met een 'studiosetting' lijkt geschikter voor het NL-EITI dan een webinar omdat de interactie bij deze laatste vorm beperkt is. De studiosetting is wel duurder en zal zowel nieuwswaarde als een behoorlijke tijdsinvestering vragen van het NL-EITI Secretariaat en de NL-EITI MSG waarbij het de vraag is wat het oplevert. Er worden momenteel veel online events aangeboden. De ervaring is dat 40% van de aanmeldingen ook daadwerkelijk inlogt, en de rest niet.

Voor het bouwen en onderhouden van een nieuwe website valt er qua product en prijsindicatie meer te kiezen en is de vergadering zeker dat het een meerwaarde biedt. De vergadering besluit daarom om het bouwen van een nieuwe website prioriteit te geven in 2021.

De vergadering discussieert over het al dan niet plaatsen van de nieuwe NL-EITI website onder de RVO website. Voordeel hiervan is dat het een gedegen, goedkopere oplossing is en het NL-EITI gebruik kan maken van het RVO platform en functionaliteiten. Nadeel is dat het NL-EITI onder een externe website meer een eigen gezicht en identiteit kan ontwikkelen. De vergadering besluit deze overwegingen mee te nemen in de ontwikkeling van de nieuwe website.

Er wordt een MSG subgroep opgericht om dit nader uit te werken. Het NL-EITI online event wordt voorlopig geparkeerd. De manier waarop het NL-EITI uiteindelijk concreet wil bijdragen aan het maatschappelijk debat zal in 2021 nader worden uitgewerkt.

7. Rondvraag en sluiting

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) informeert de vergadering dat zij op 14 en 15 oktober heeft deelgenomen aan de virtuele EITI Board meeting. Een verslag hiervan zal gedeeld worden met de NL-EITI MSG. Op de Board meeting is o.a. gesproken over de sterk teruglopende opbrengsten van de olie- en gassector, de invloed van Covid-19 op de EITI-rapportages, de manier waarop het EITI in de toekomst om wil gaan met de energietransitie in haar rapportages en de aanstaande evaluatie van het EITI Secretariaat.

BZ is vanaf 1 januari 2021 voor 6 maanden Board member van het EITI namens de Supporting Countries, en dus ook voorzitter van de Supporting Countries Committee (SSC). En zal tevens zitting hebben in de 'EITI Governance and Oversight Committee'.

BZ zal een verslag van de EITI Board meeting van oktober 2020 naar de MSG-leden sturen.

De maatschappelijke organisaties geven aan dat het goed zou zijn om een beter beeld te krijgen van de acties van het EITI Internationale Secretariaat alsmede andere nationale MSGs inzake o.a. de ambities en energietransitie. De coördinator heeft regelmatig contact met het EITI IS en de nationale EITI Secretariaaten in de UK en Duitsland. De voorzitter vraagt de coördinator om deze uitwisseling van ervaring in de plannen voor 2021 mee te nemen.

De voorzitter sluit de vergadering. De volgende MSG vergadering vindt plaats op 1 december 2020.

Opsteller: Coördinator NL-EITI, dd. 29-10-2020